

TRÜKIMEEDIA

Elukiri

Nr.: 17.09.2015

Tiraaž: <NULL>

**VOLDEMAR
KUSLAP
KALMUKOLUMN**

Suure-Jaani üllatused

Bariton Voldemar Kuslap käib sageli kalmistutel kultuurilooliste huvide ja mõtetega. Tema meelest on meil kõrgel tasemel kalmistukultuur ning rahulad on üldiselt heas korras. Igas Elukirja numbris viib ta meie lugejad jalutuskäigule ühte surnuaeda.

Imede ime, et pisike maakoht Suure-Jaani on sünnitanud nii palju suurnimesid, et vähesed linnadki saavad millegi sellisega uhkustada. Nende mälestust aitavad kohalikul kalmistul jäädvustada väärikad ja omanäolised hauatähised.

TRÜKIMEEDIA

Elukiri

Nr.: 17.09.2015

Tiraaž: <NULL>

1 Julius Vaks

Muusik ja dirigent Julius Vaks õppis Peterburi konservatooriumis trompetit ja kornetit ning mängis mõnda aega Estonia teatri orkestris. Oli Tallinna konservatooriumi õppejõud, Ugala teatri muusikajuht, asutas pärast sõda Suure-Jaanis puhkpilliorkestri ja juhatas mitut koori. Hauakivi on tagasihoidlik, kuid jätab sellegipoolest mõjuva mulje.

2 Kappide perekond

Kappide perekond on eesti muusikas silmapaistval kohal ning Suure-Jaani kalmistule on neist maetud Joosep, Hans, Artur ja Villem Kapp.

Joosep Kapp oli köster, kooliõpetaja ning laulu- ja pasunakoori asutaja. Tema poeg Hans tegutses samuti köstri ja koorijuhina ning mängis orelit. Hansu poeg Villem oli helilooja, orelikunstnik ja õppejõud.

Joosep Kapi teine poeg Artur oli helilooja ja orelikunstnik, niinimetatud Tallinna heliloomingu

koolkonna rajaja. Ta töötas Estonia teatris dirigendina ja oli Tallinna konservatooriumi professor. Artur Kapp kirjutas viis sümfooniad, ligi sada kooriteost, orel- ja kammermuusikat.

Artur ja Villem Kapi hauatähistel püüavad pilku meeste hoogsad autogrammide – samasugune hoogsus iseloomustab ju ka nende muusikat. Joosep Kapi kalmul kõrgub aga Suure-Jaani elanike püstitatud obelisk. Kokku terve ansambel soliidset valmistatud hauatähiseid!

3 Fersenite perekond

Suure-Jaani kalmistule on maetud vana aadlisuguvõsa need liikmed, kes elasid Olustvere mõisas. Nende hulgas olid ka Peterburi õukonna ülemjägermeister Paul von Fersen ning sama õukonna ülemtseremoniameister ja keiser Aleksander II ristiisa Nikolai von Fersen. Paul von Fersen oli ka üks Suure-Jaani kiriku ehituse toetajatest.

Soliidse sepisaiaga ümbritsetud hauaplatsil on kaks pikali asetatud plaati ristidega ja kaks põiki seisvat risti.

Väärrib imetlust, et vahepealsetest keerulistest aegadest hoolimata on hauatähised originaalsel kujul säilinud ning plats rüüstamisest pääsenud ja korras hoitud.

TRÜKIMEEDIA

Elukiri

Nr.: 17.09.2015

Tiraaž: <NULL>

4 Jaan Joandi

Ka Jaan Joandi on Suure-Jaaniga tihedalt seotud, sest juhatas paarkümmend aastat sealset segakoori ja puhkpilliorkestrit. Lisaks dirigenditööle oli ta ka põllumees ja kodu-uuriija, loodus-

kaitsja ja helilooja, ajakirjanik ja pillimees.

Hekiga ääristatud hauaplats on kenasti korras hoitud ning Jaan Joandi bareljeefi ja lilleõiega lihtne kivi köidab mööduja pilku.

5 Mart Saar

Helilooja Mart Saart peetakse eesti koorimuusika rahvusliku stiili rajajaks. Ta lõpetas Peterburi konservatooriumi hõbeaurahaga ning tegutses pikki aastaid pianisti, organisti ja muusikaõpetajana, oli Tallinna konservatooriumi kompositsiooniprofessor. Heliloojana kirjutas peamiselt koorimuusikat,

klaveriteoseid ja soololaule, tuntuimad teosed on koorilaulud «Leelo» ja «Põhjavaim».

Napil, aga samas suurmeelikult väärikal-kivil on Mart Saare bareljeef, millel on heliloojat kujutatud talle omase kikkhabeme ja prillidega. Väga täpselt tabatud pilt!

TRÜKIMEEDIA

Elukiri

Nr.: 17.09.2015

Tiraaž: <NULL>

6 Georg Alfred Rosenberg

Tartu Ülikooli usuteaduskonnas õppinud Georg Alfred Rosenberg oli oma prooviaastal tööl Peterburi Jaani koguduses Jakob Hurda juures. Pärast seda sai temast Suure-Jaani koguduse õpetaja ning

sinna jäi ta ametisse kuni 1935. aastani, oma surmani.

Tema kalmul on lihvitud mustast graniidist hauamonument, mida suursugususe tõttu ei saa lihtsalt hauakiviks nimetada.

